

Економіка України: Які шанси на catch-up?

Сергій Ніколайчук,

заступник Голови Національного банку України

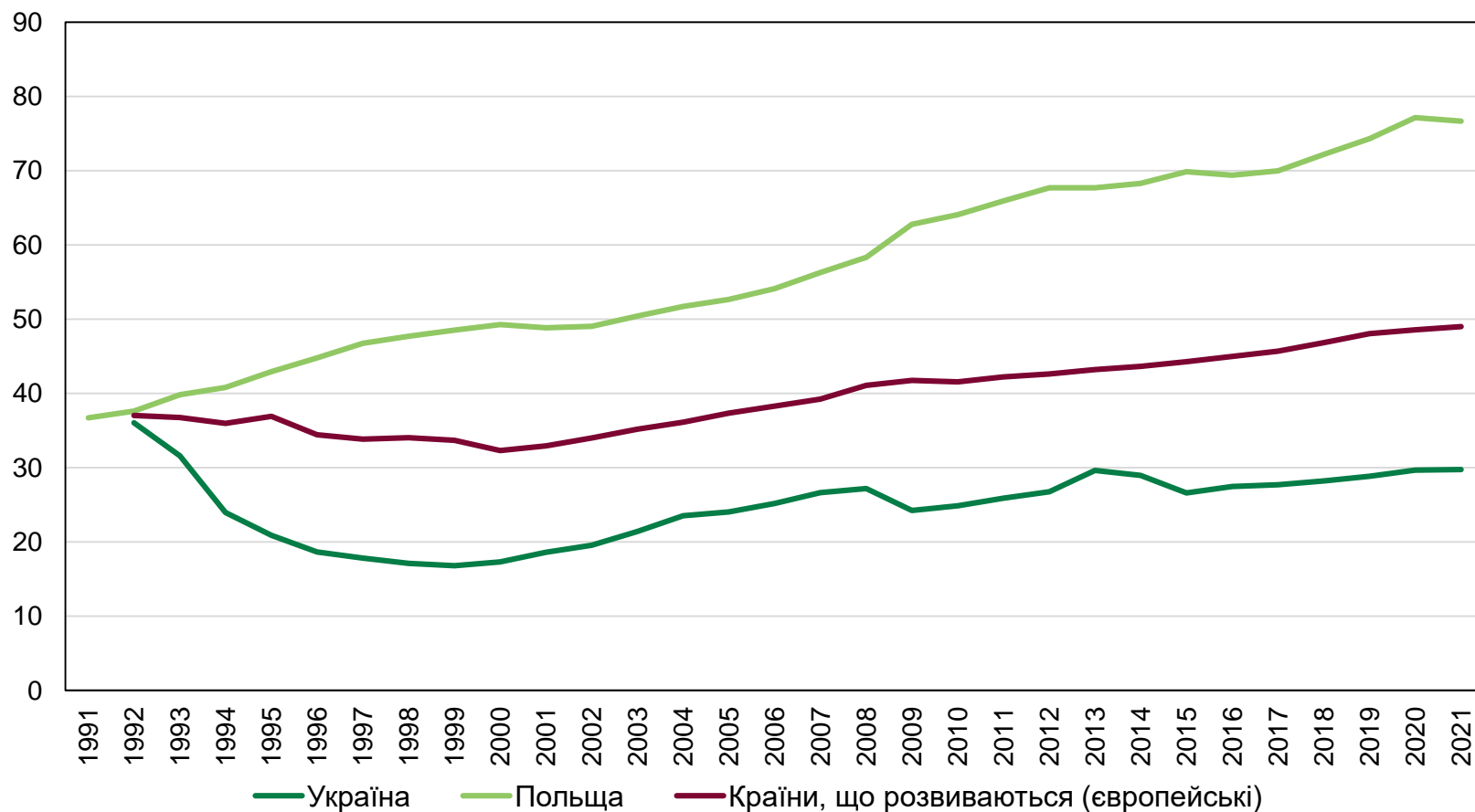
Київ, Український Фінансовий Форум

3 вересня 2021 року

Наближення до рівня ЄС дуже повільне...

ВВП за ПКС на одну особу (відносно ЄС), %

Джерело: WEO (April 2021), власні розрахунки.

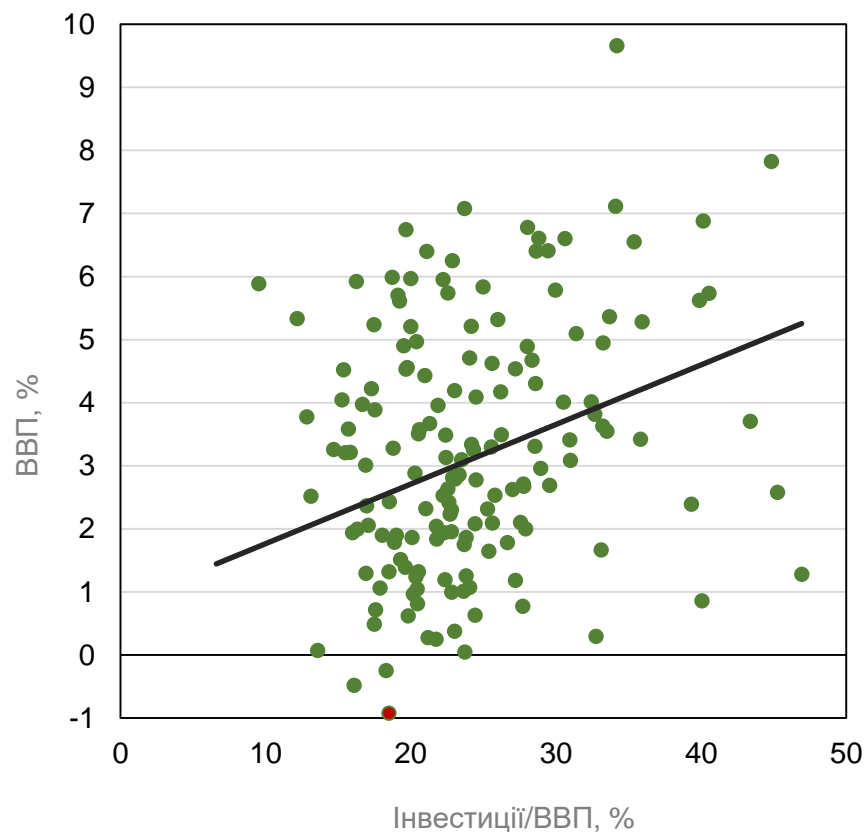
... внаслідок слабких інвестицій

Інвестиції* до ВВП, %

* Валове нагромадження капіталу
Джерело: WEO (April 2021), власні розрахунки.

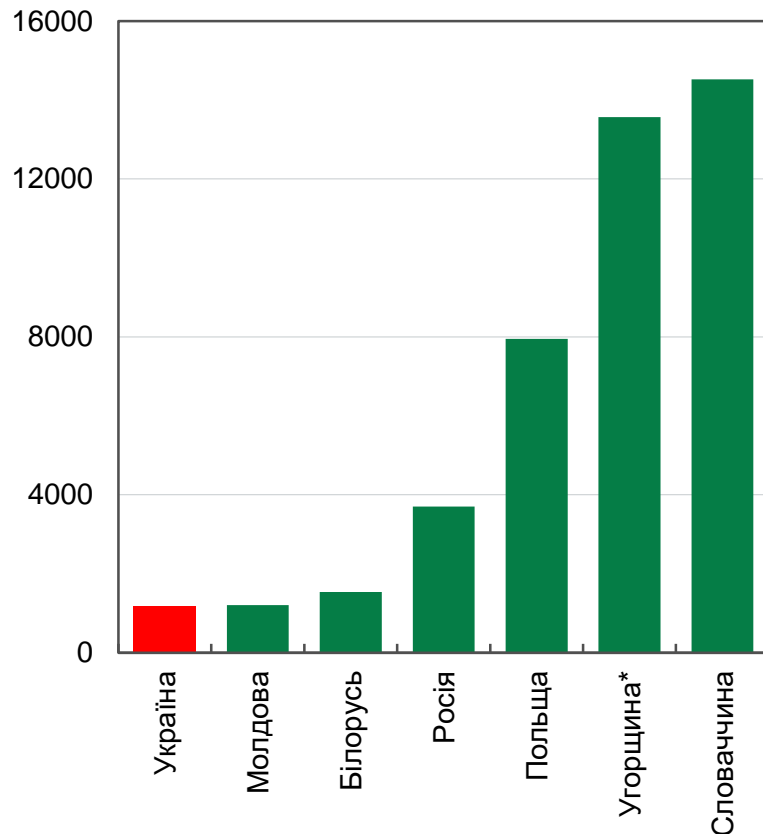
ВВП та частка інвестицій по країнам світу, %
(середнє за 2009-2019 роки)*

• кожна точка – одна країна,
Джерело: WEO (April 2021), власні розрахунки.

... В умовах суттєвого дефіциту капіталу

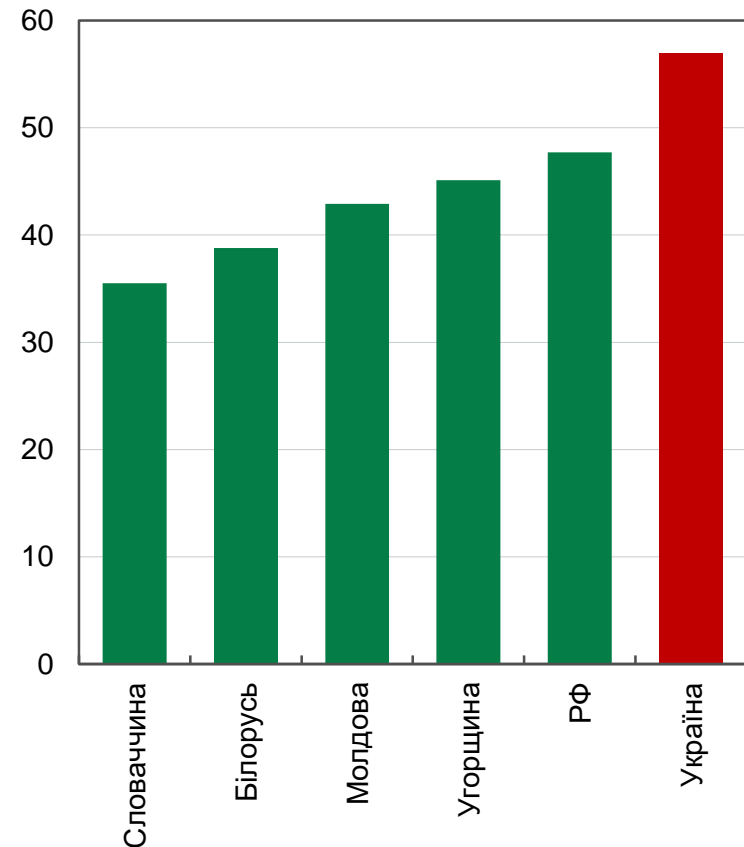
Залишки ПІІ на душу населення станом на кінець 2020 року, дол.

* Станом на кінець 2019 року.

Джерело: НБУ, статистичні агенції країн, МВФ, ЮНКТАД.

Ступінь зносу основних засобів, *

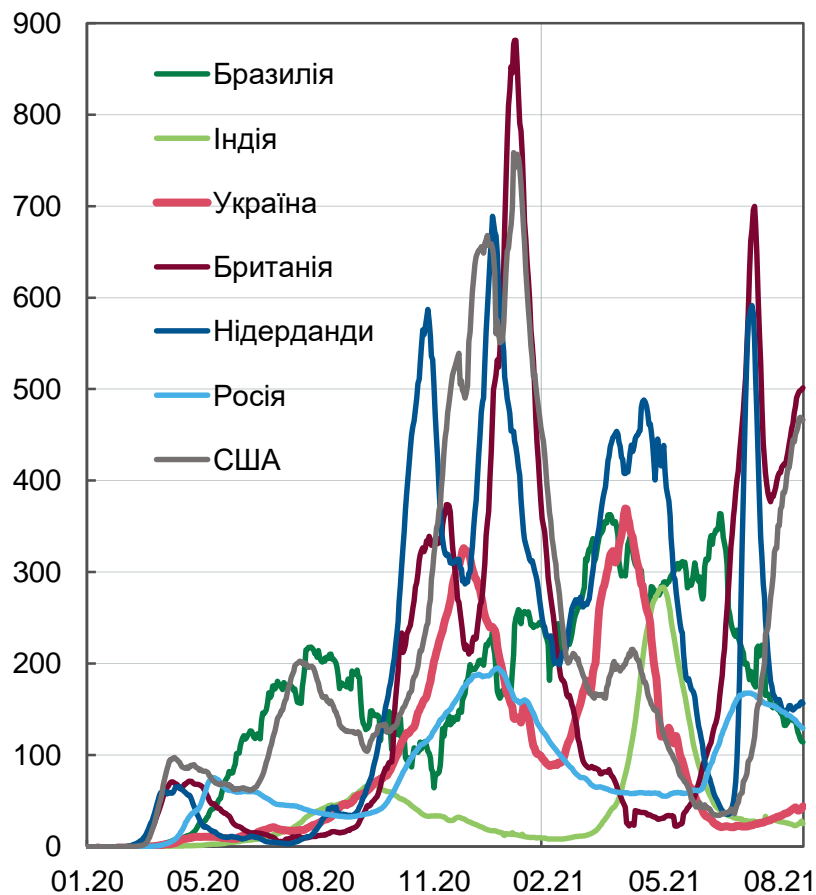

* Україна – 2019 рік, інші країни 2011-2012 рік.

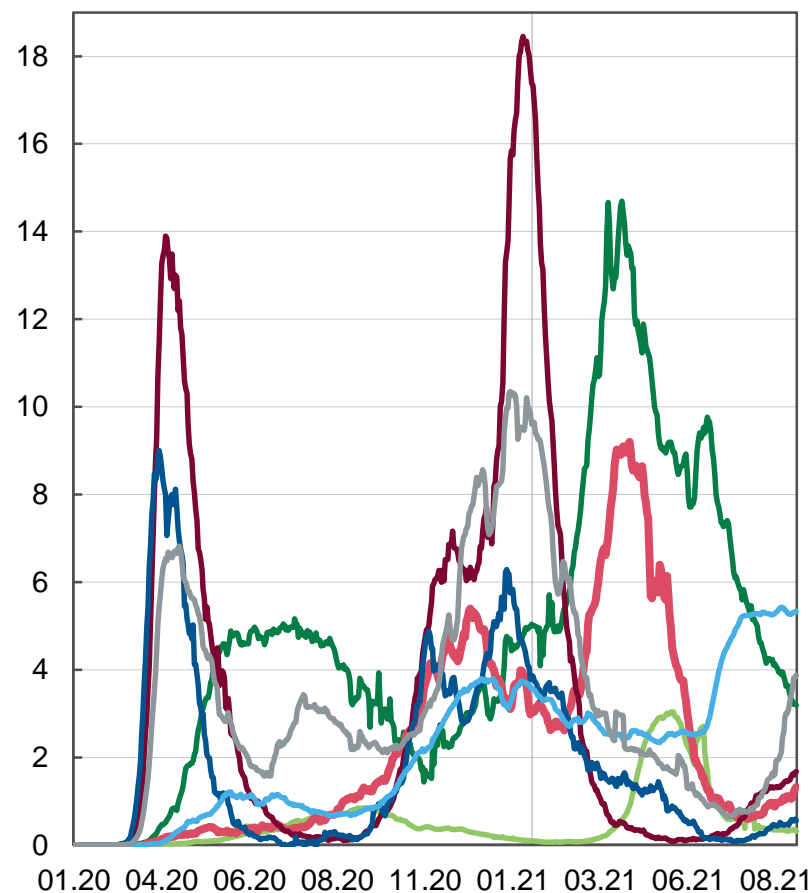
Джерело: статистичні агенції країн, Євростат, ЮНКТАД.

Вплив пандемії був помірним відносно інших країн

Нові захворювання на млн осіб

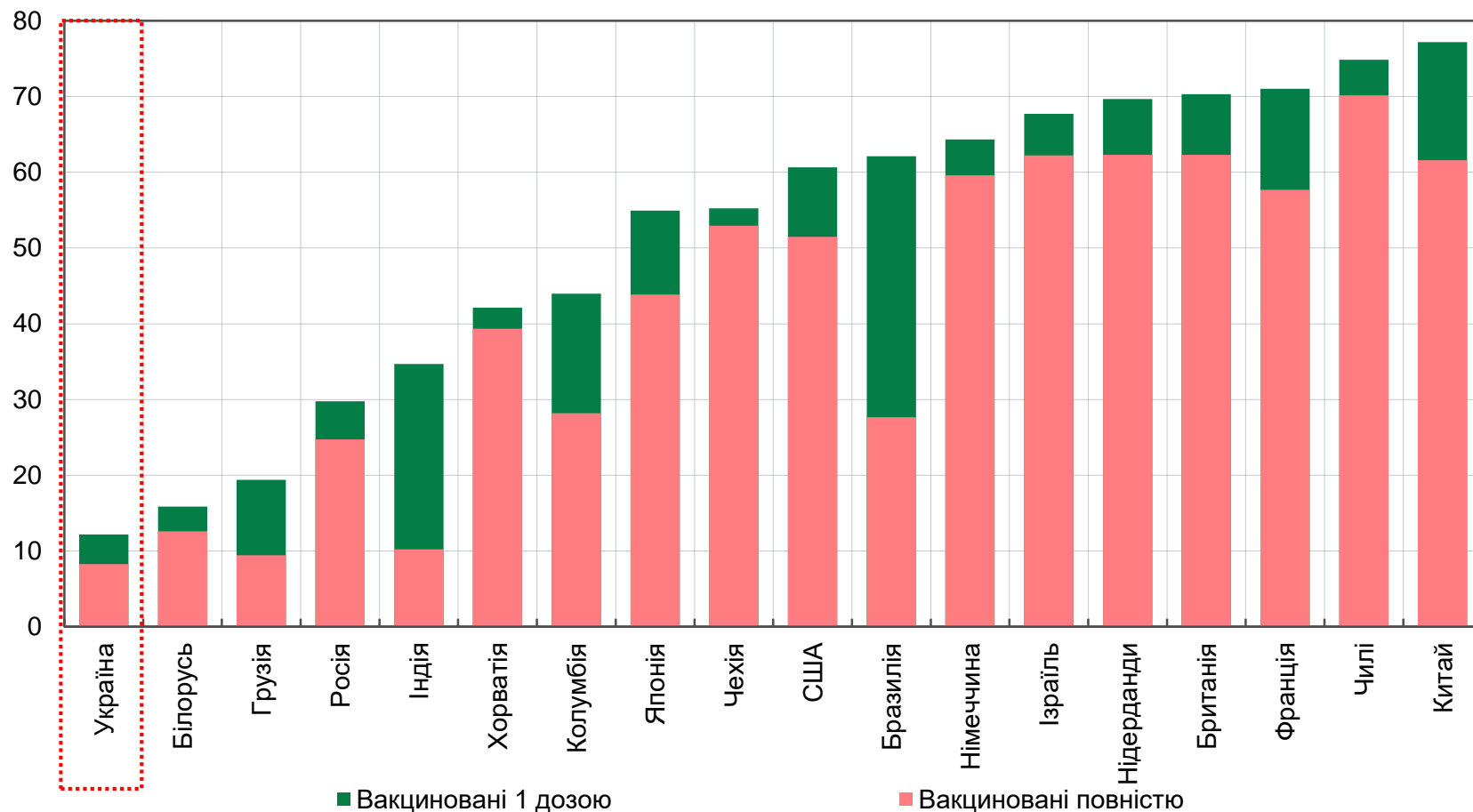
Нова смертність на млн осіб

Джерело: Our world in data, станом на 29.08.2021

... однак ризики залишаються внаслідок слабкої вакцинації

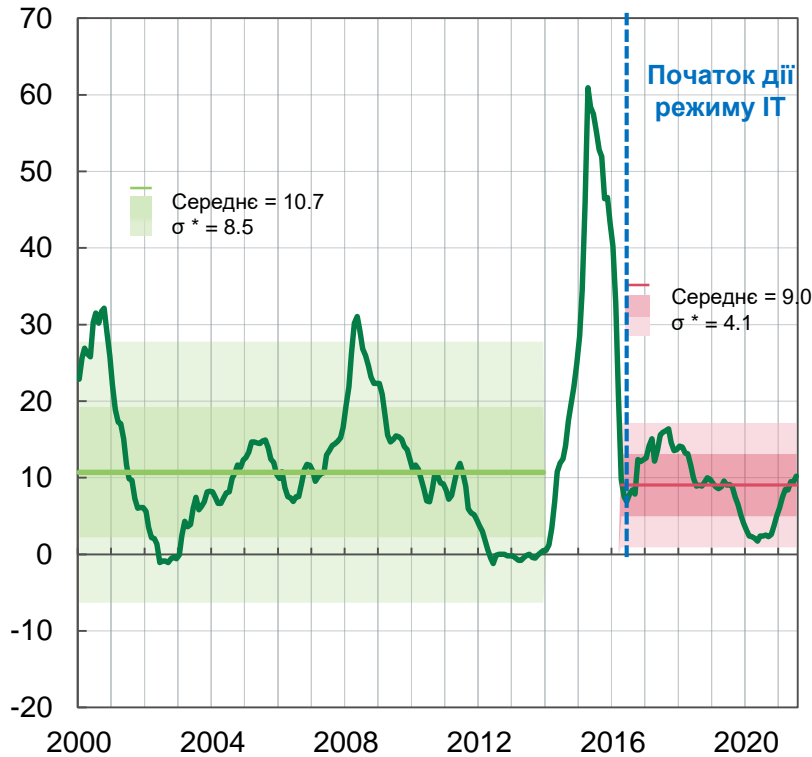
Вакциноване населення, % до всього населення

Джерело: Our world in data, станом на 29.08.2021.

Перші успіхи інфляційного таргетування НБУ

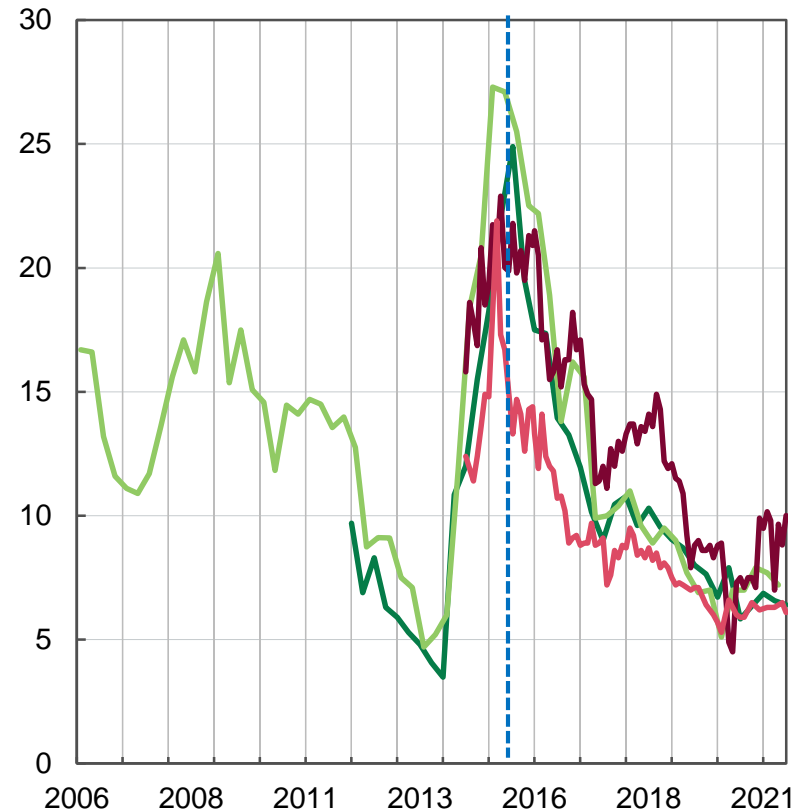
Інфляція та її волатильність, % р/р

* σ – стандартне відхилення. При нормальному розподілі 68% і 95% значень знаходяться відповідно в межах одного (області забарвлені у темні відтінки) та двох (області забарвлені у світлі відтінки) стандартних відхилень від середнього значення.

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %

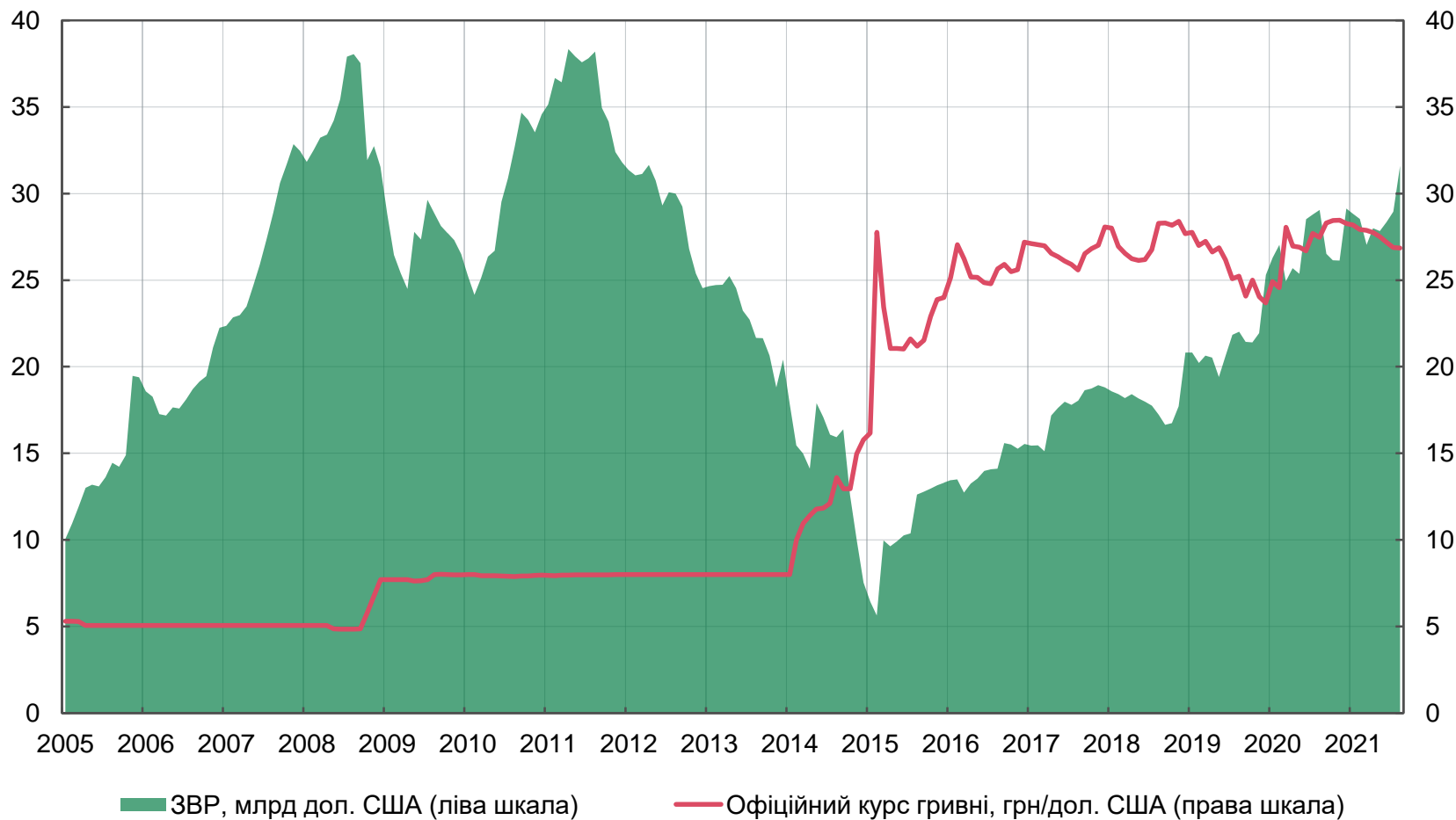

— Банки
— Підприємства
— Домогосподарства
— Фінансові аналітики

Джерело: НБУ.

... за плаваючого курсу та накопичення резервів

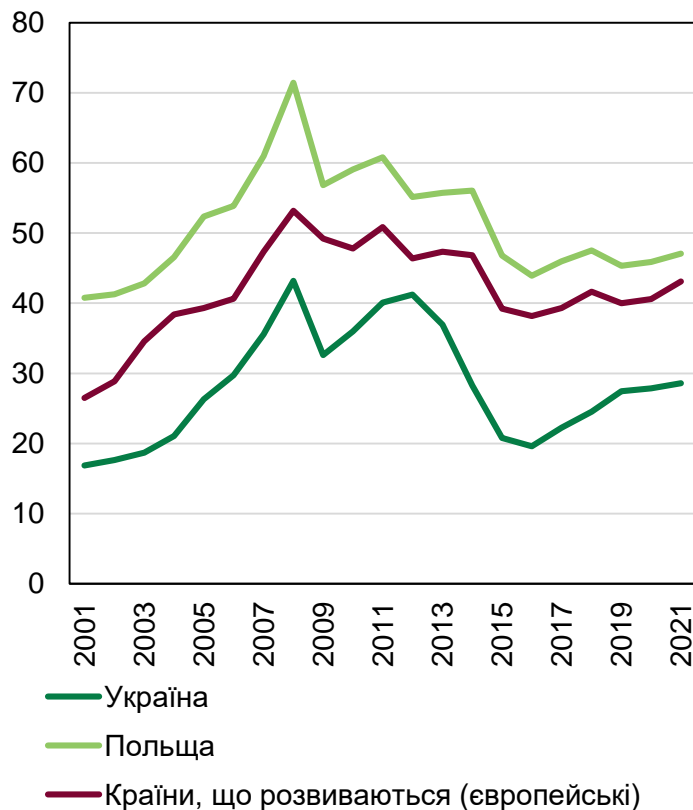
Міжнародні резерви НБУ та обмінний курс гривні до долара США

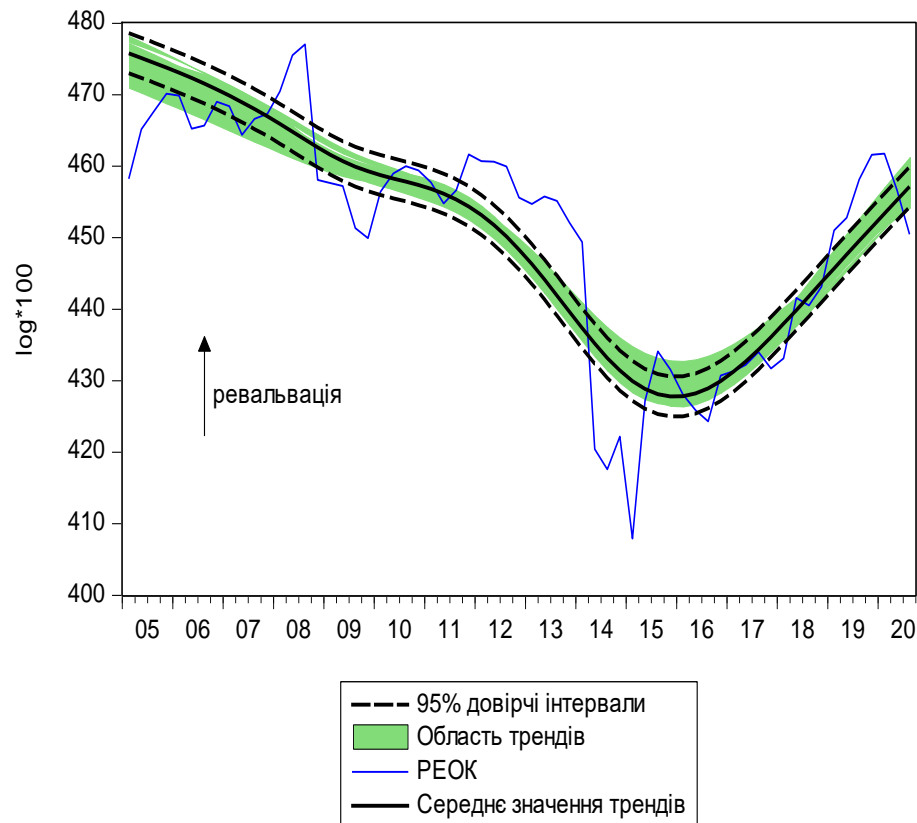
Джерело: НБУ.

Курсові конкурентні переваги зберігаються

Рівень цін (за ПКС) відносно США

Рівноважний рівень РЕОК

Джерело: WEO (April 2021), власні розрахунки.

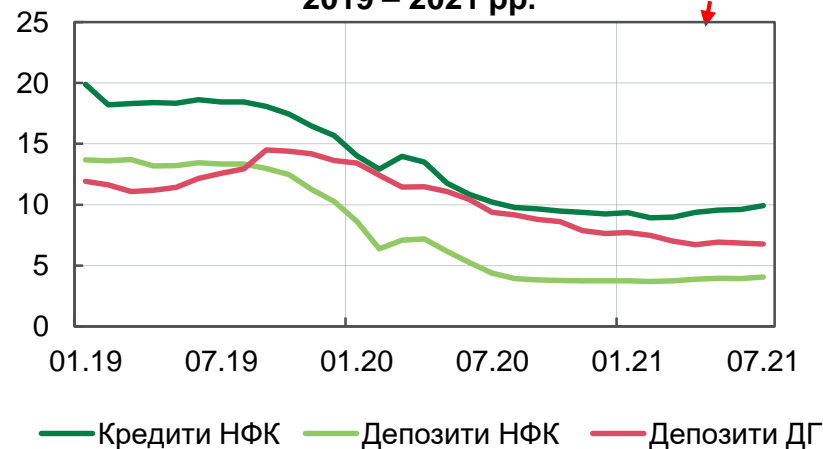
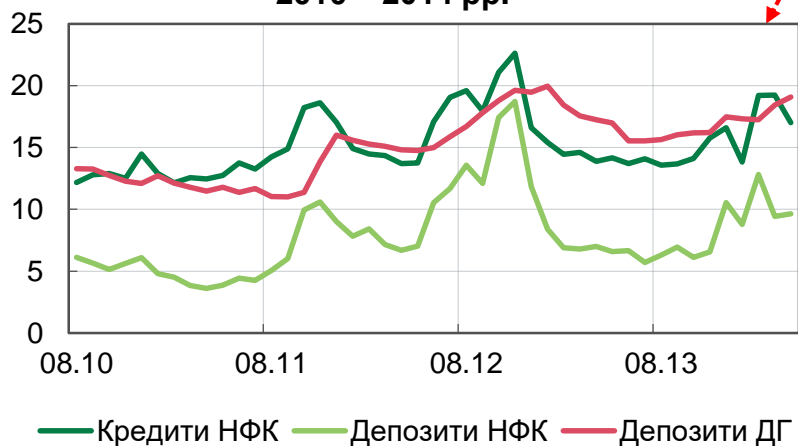
Джерело: Vdovychenko A. (2021). Empirical estimation of REER trend for Ukraine. IHEID Working Papers 06–2021, Economics Section, The Graduate Institute of International Studies

Процентні ставки – нижчі та стабільніші

Процентні ставки НБУ та UIR/UONIA (станом на 01.09.2021), %

Середньомісячна облікова ставка та ставки за новими кредитами і депозитами в гривні
2010 – 2014 рр. 2019 – 2021 рр.

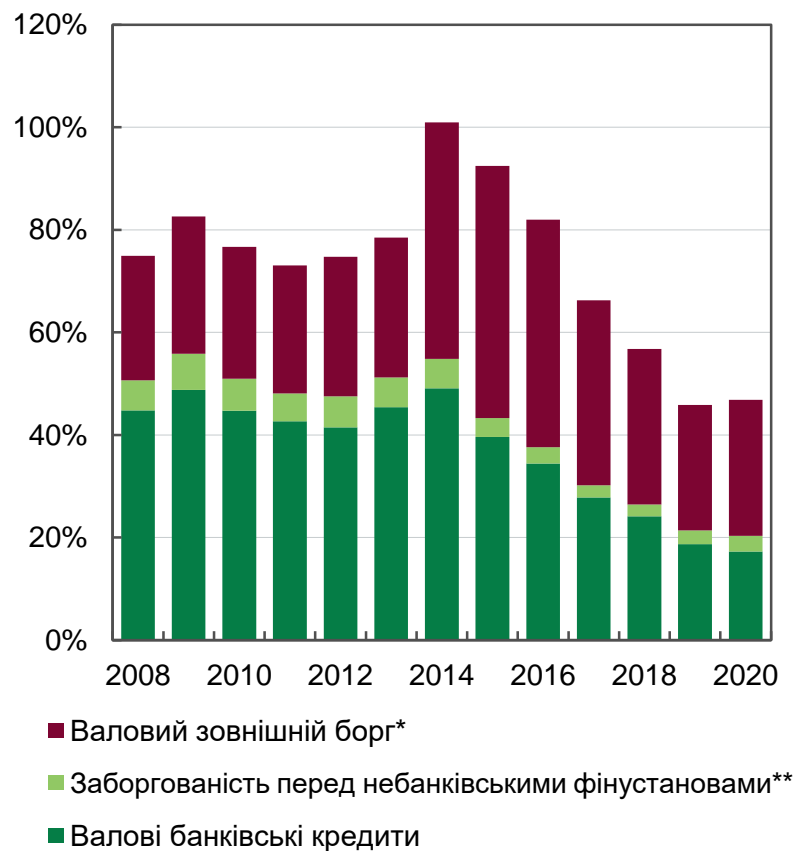

* До 25.12.15 дані по міжбанківським ставкам – ставки по гривневим міжбанківським кредитам від КредІнфо.

Джерело: НБУ.

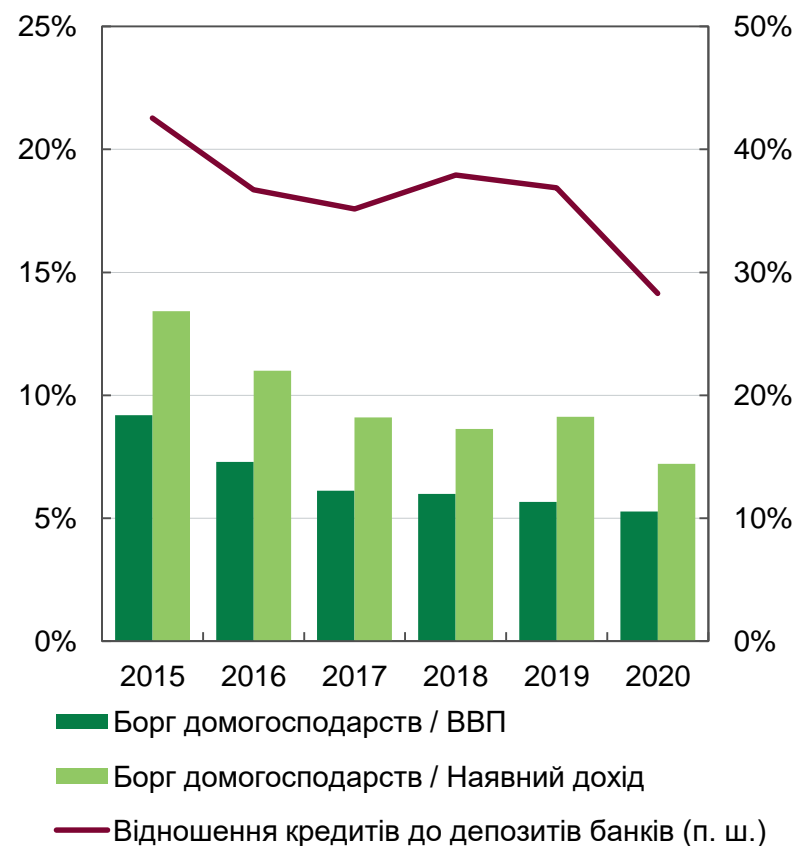
Закредитованість фірм і населення – низька, як на історії

Основні складові заборгованості нефінансових корпорацій, % ВВП

* За єврооблігаціями та кредитами перед нерезидентами. Без торгових кредитів. ** Кредити та боргові цінні папери.
 Джерело: НБУ, ДССУ

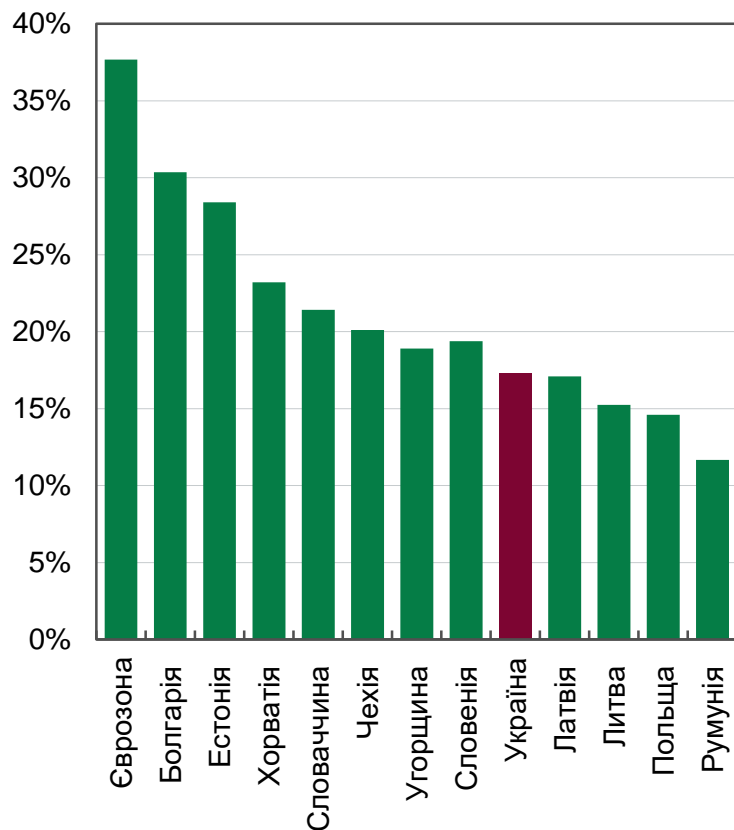
Боргове навантаження на домогосподарства

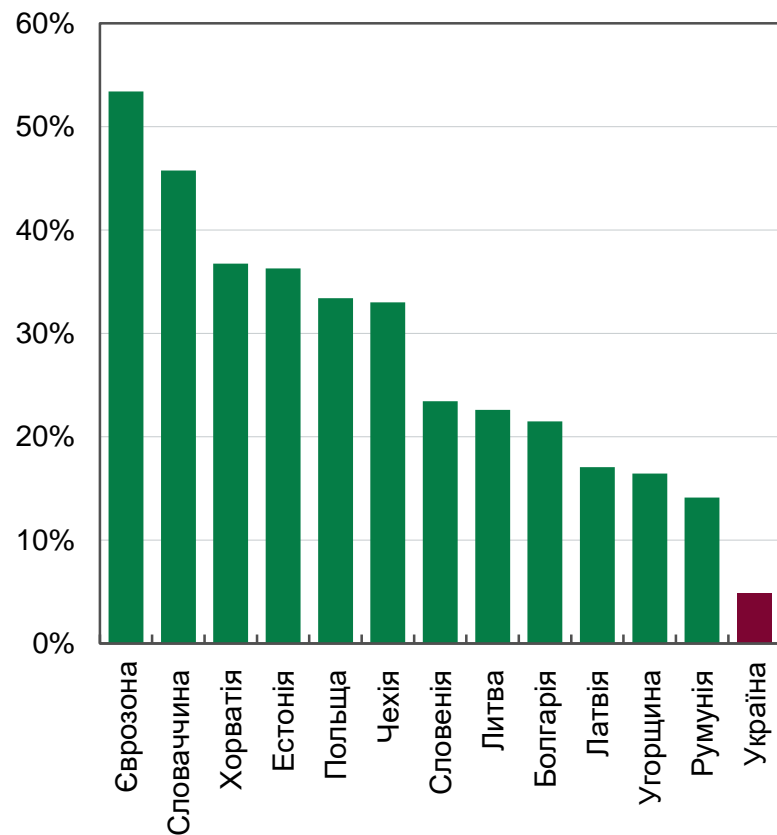
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

... так і в міжкраїнному порівнянні

Валові банківські кредити нефінансовим корпораціям у 2020 році, % ВВП

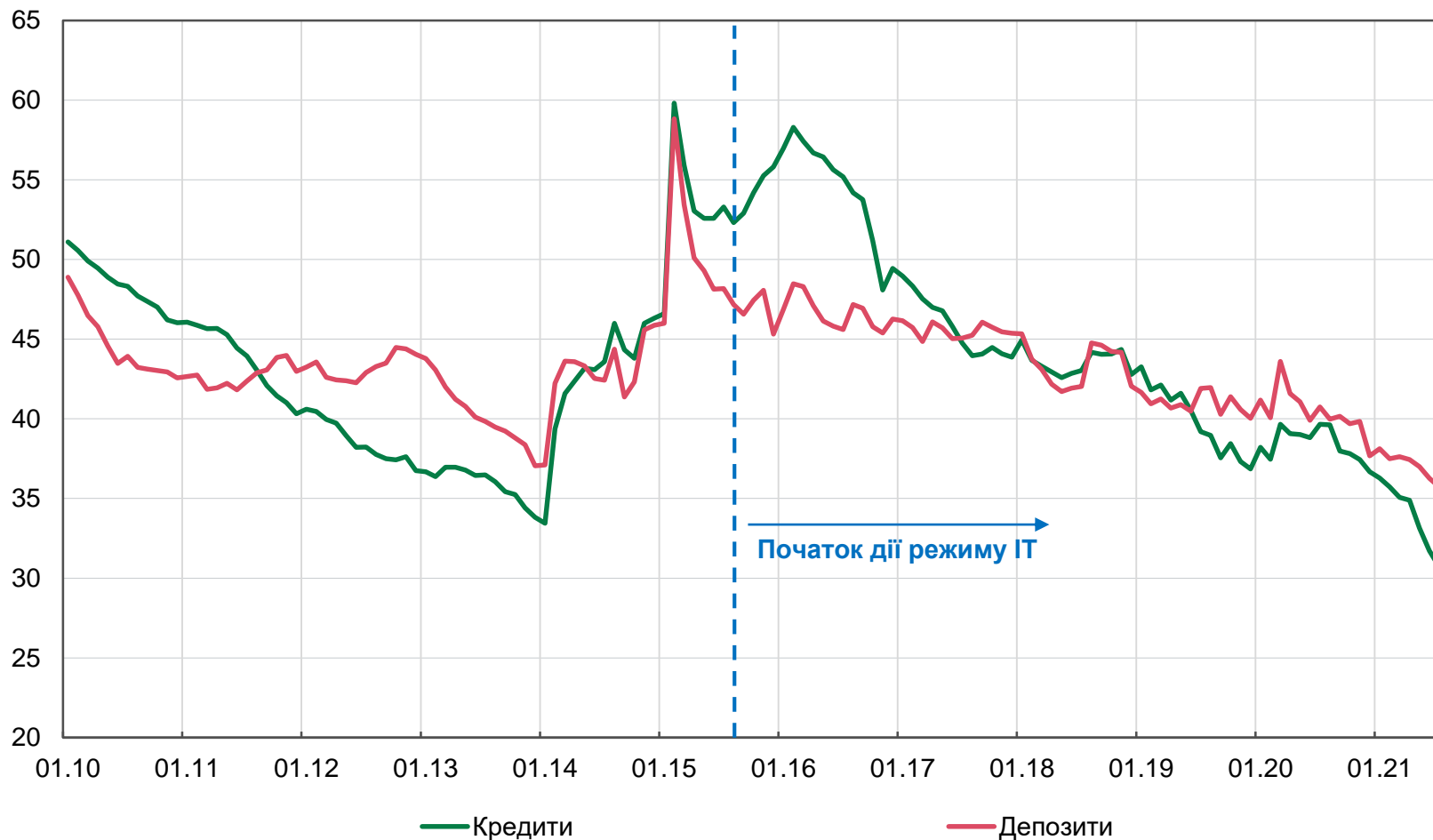
Валові банківські кредити домогосподарствам у 2020 році, % ВВП

Джерело: ЄЦБ, Євростат, НБУ.

...в умовах стійкого тренду на дедоларизацію економіки

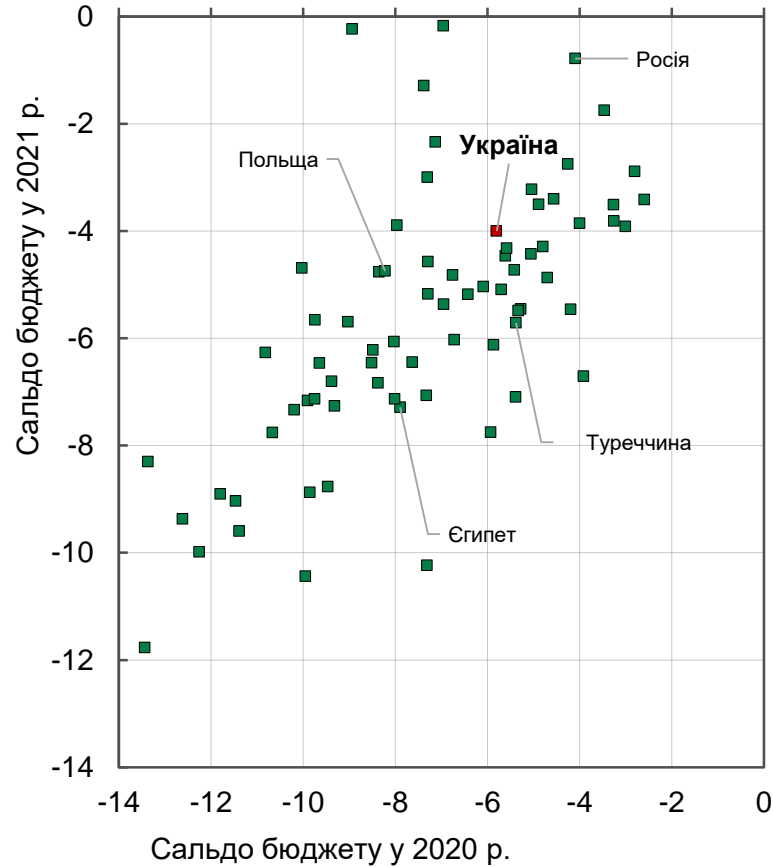
Частка кредитів та депозитів в іноземній валюті, %

Джерело: НБУ.

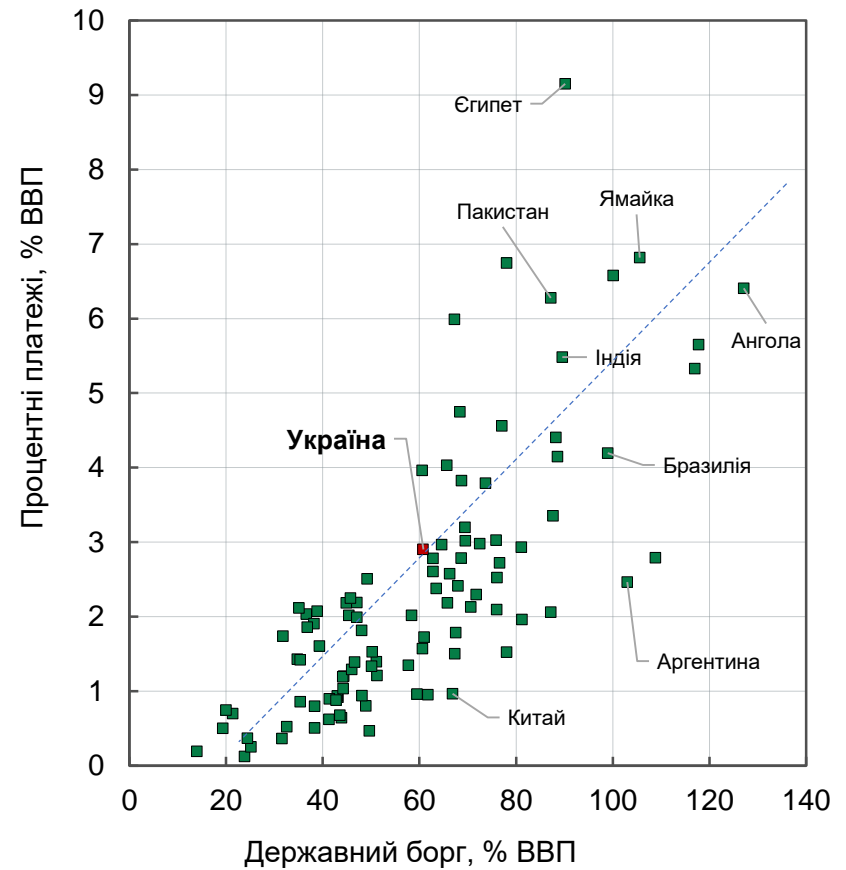
Наявний фіскальний простір

Бюджетне сальдо в Україні та інших країнах світу, % ВВП

Джерело: IMF WEO (квітень 2021), НБУ

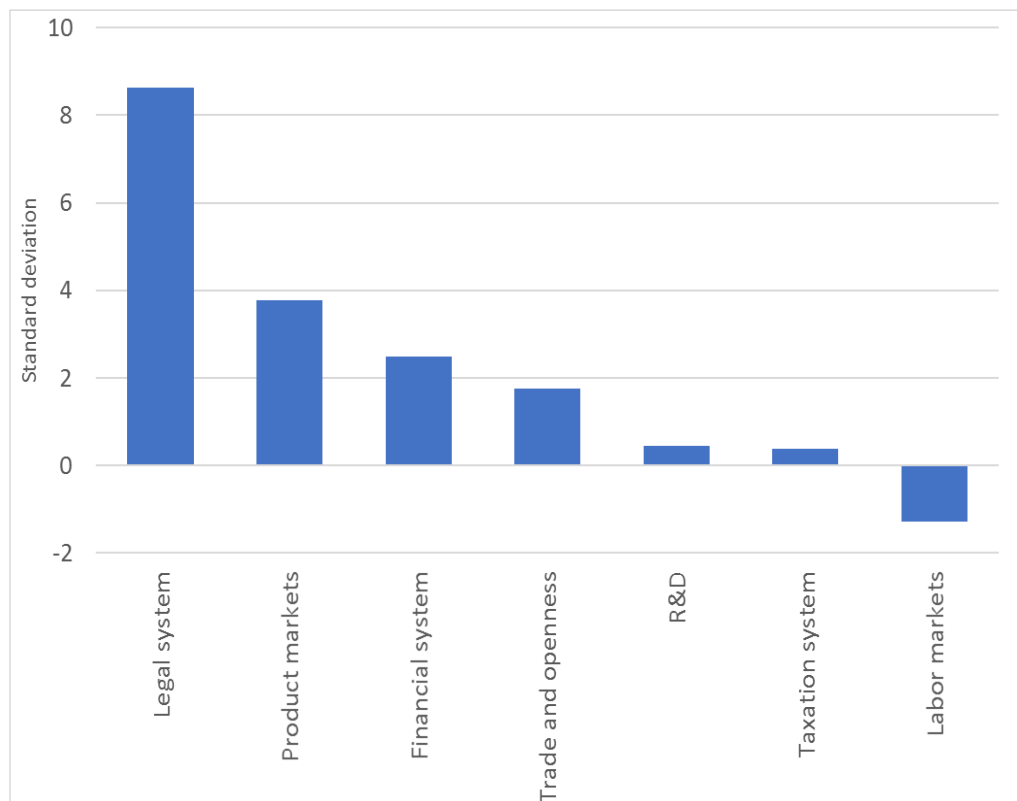
Державний борг та процентні платежі країн, що розвиваються, % ВВП (2020 рік)

Джерело: IMF WEO (квітень 2021), НБУ

Правова система – ключовий «гальмівний елемент» економіки

Інституційні слабкості та розриви у реформах порівняно з Польщею

Розмір розриву представлений у стандартних відхиленнях специфічних для кожного показника

Джерело: IMF working paper by Anil Ari and Gabor Pula (April 2021)
Assessing the Macroeconomic Impact of Structural Reforms in Ukraine

Місце в рейтингах інвестиційної привабливості

S&P/Fitch

B-/B-

(2013)

B/B

(2021)

Doing Business

137

(2013)

64

(2019)

Global Competitiveness Index

84

(2013)

85

(2019)

Global Innovation Index

71

(2013)

45

(2020)

Transparency International

144

(2013)

117

(2020)

Роль державного сектору – у «нормі»

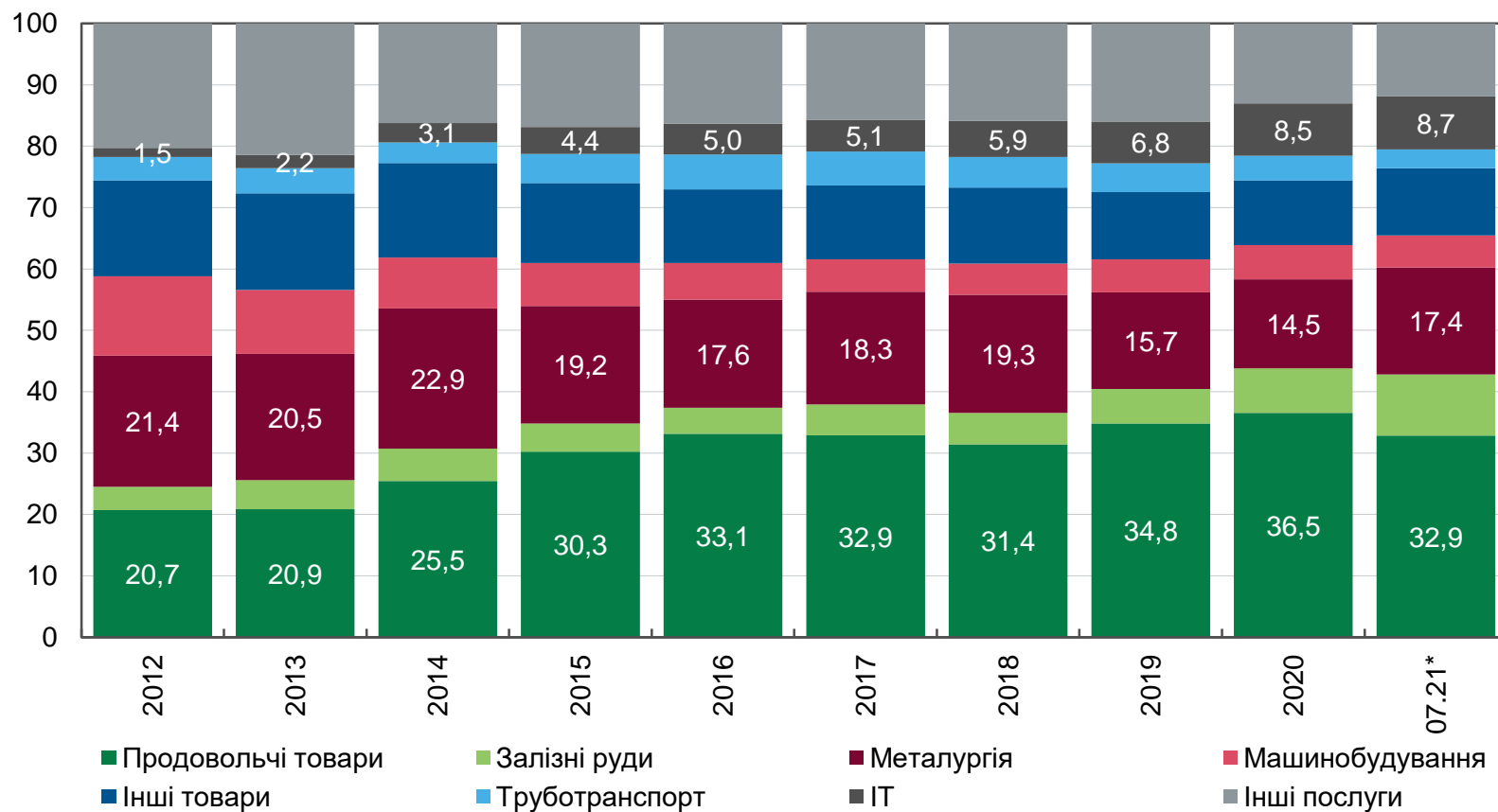
Видатки бюджету до ВВП, %

Джерело: IMF WEO (квітень 2021), власні розрахунки.

Структура економіки поступово покращується

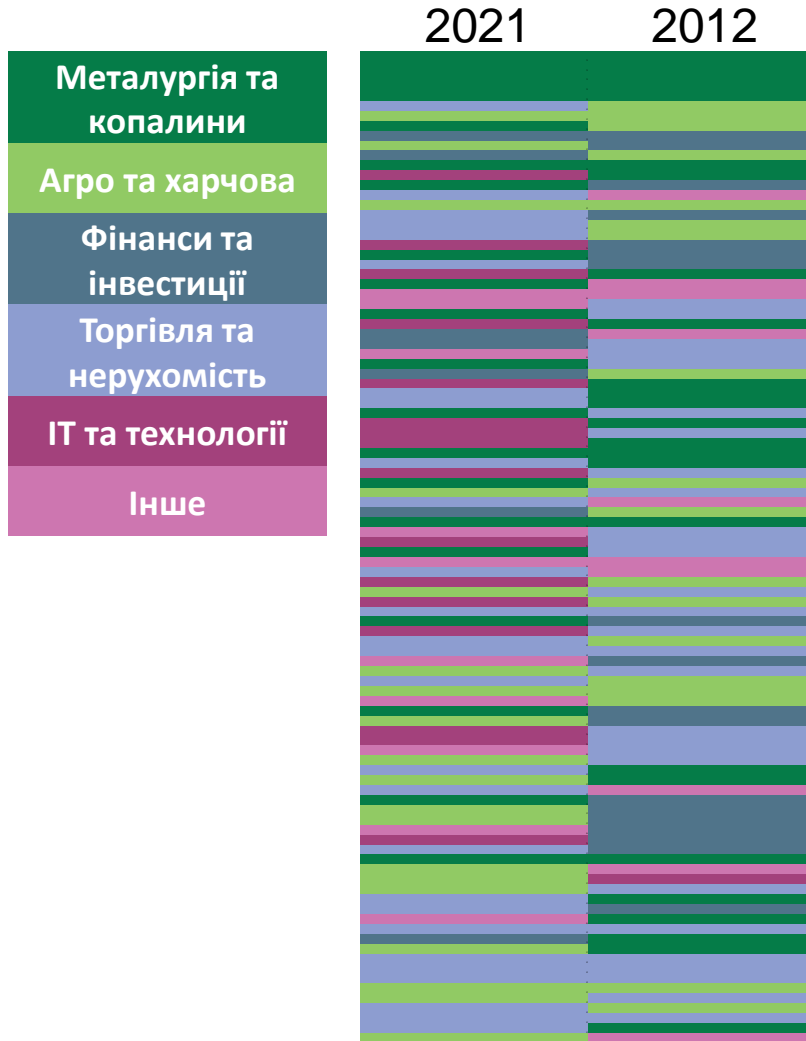
Структура експорту товарів та послуг, %

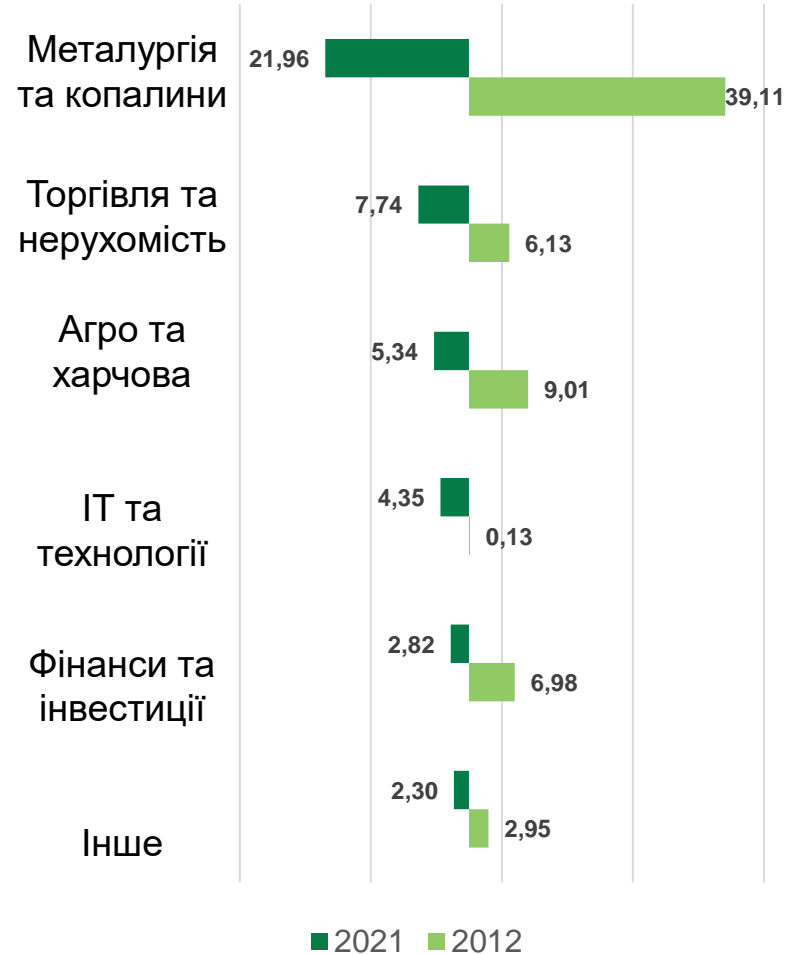
* плинна за останні 12 місяців
Джерело: НБУ.

... як і галузева структура мільйонерів (за списком Forbes)

Теплова карта за категоріями

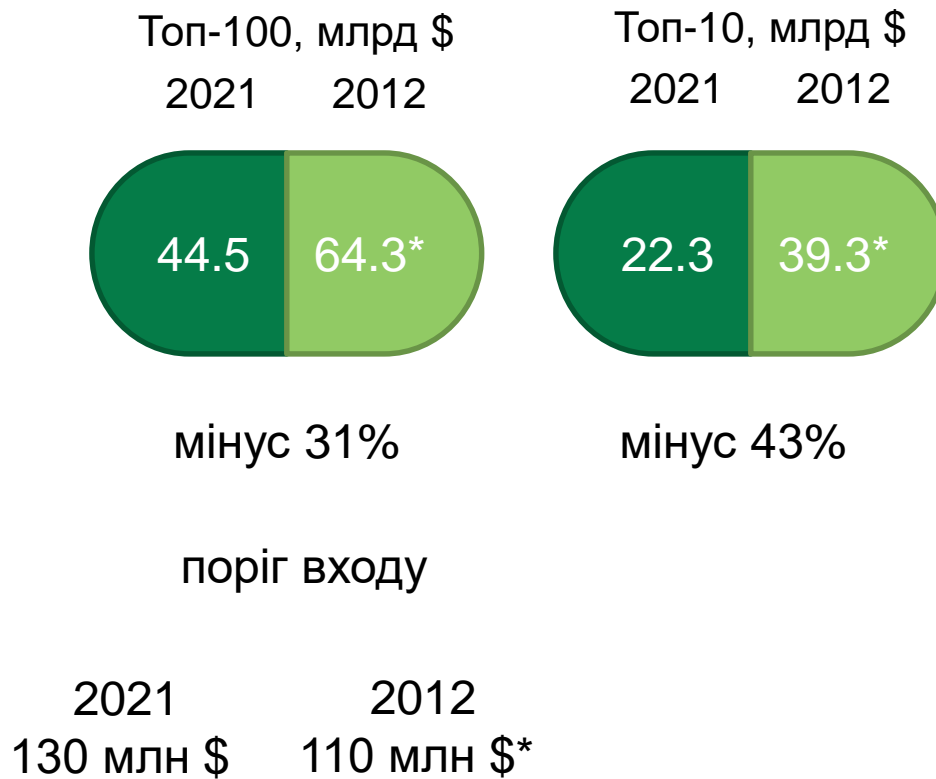
Капітал в млрд \$* за категоріями

* - в доларах 2021-го року (з правкою на інфляцію)

Джерело: Forbes, власні розрахунки

Нерівність серед мільйонерів зменшується

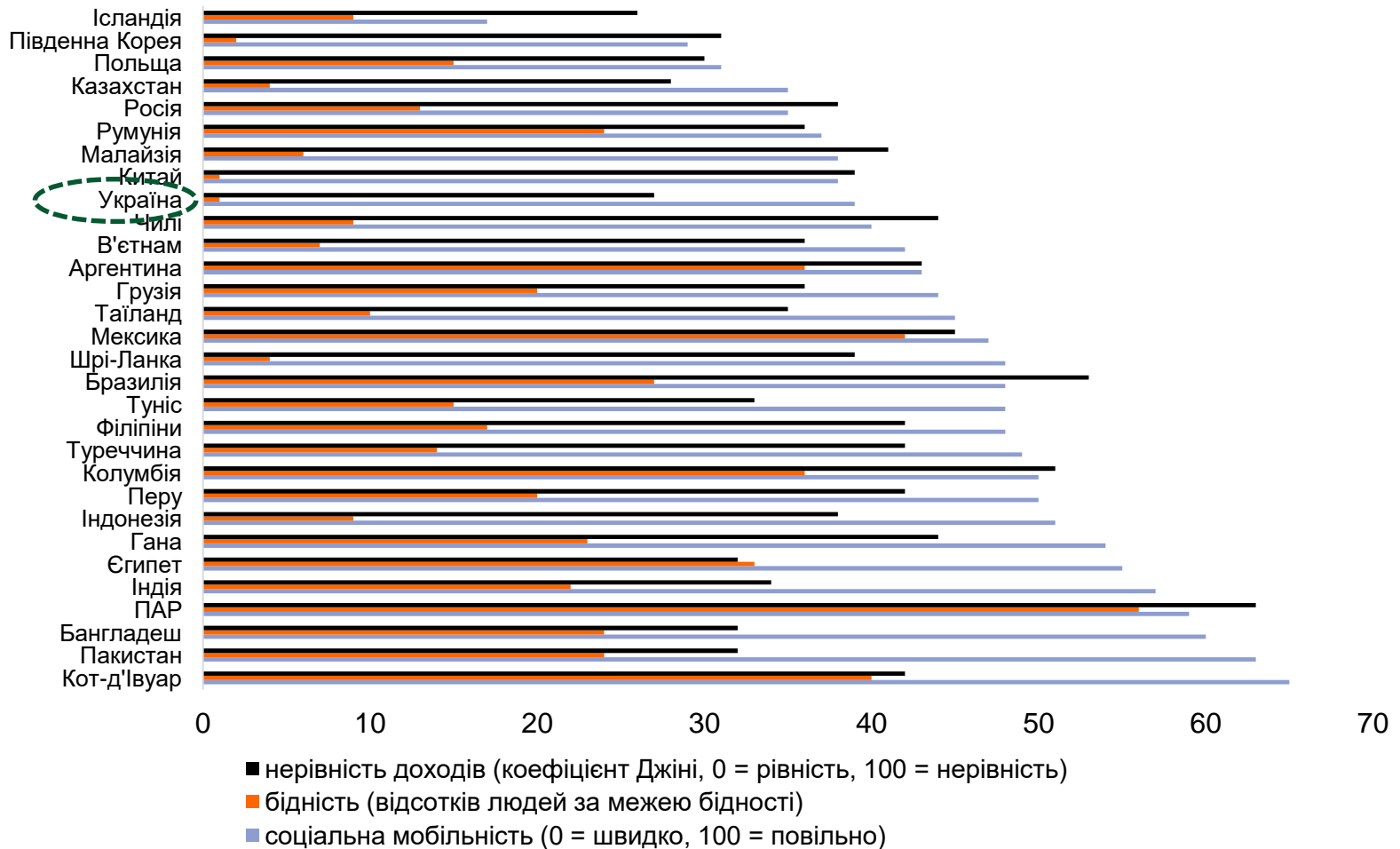

* - в доларах 2021-го року (з поправкою на інфляцію)

Джерело: Forbes, власні розрахунки

... а серед домогосподарств загалом є відносно низькою

Індикатори нерівності в країнах, що розвиваються

Джерело: World Bank, WEF (2020).

Перспективи та висновки

➤ Короткострокова перспектива:

- Пандемічні ризики – помірні, вакцинування має активізуватися
- Вразливість економіки до зовнішніх і внутрішніх шоків суттєво послабилася завдяки виваженій макроекономічній політиці та підтримці з боку офіційних партнерів

➤ Середньострокова перспектива:

- Судова реформа, захист прав власності, верховенство права – необхідні умови для прискорення потенційного зростання
- Тиск з боку громадянського суспільства та підтримка партнерів на тлі зовнішньої загрози – потужні каталізатори
- Супротив з боку зацікавлених сторін та державного апарата продовжить поступово послаблюватися
- Діджиталізація, екологізація, продуктова безпека, віддалена робота – тренди на користь української економіки

➤ Stay LONG UKRAINE

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)